

A Reflection on Life Antiquity Before Iron Age in “Iron Age Museum Site of Tabriz”

Mahnaz peyrovi^{1*}

M.A in architecture, university lecturer, Email:mahnaz_peyrovi@yahoo.com

Abstract

The issue of antiquity of Tabriz has always been one of the ambiguities of the history; until recently, the most ancient reliable document that indicated the ancient life in this region was an inscription from Sargon II the King of Ashur belonging to the year 714 B.C.; but the accidental discovery of Tabriz Iron Age region during excavation for construction of trade complex near the year 1376 Solar Hijri calendar (1997 Gregorian calendar) manifested much more antiquity of this city, because the discovered artifacts from this region indicated a modern civilization in 1500 years B.C. that is about 3500 years ago. But the issue that exists is that Tabriz is located in a region in North-west of Iran that due to natural richness such as existence of hot springs around two Sahand and Sabalan volcanoes and discovery of several ancient sites in most of its regions, it is famous as one of the ancient centers of human life. On the other hand, the existence of river has always been a significant factor in appearance of human settlements in a way that the appearance of great and famous ancient civilizations such as Egypt and Mesopotamia has been beside the great rivers and fertile areas such as river valleys. So, considering the proximity of the ancient site of Iron Age to Mehran River, the role of this river in appearance of residence in this region cannot be ignored. Hence, location of Tabriz in ancient region of Azerbaijan and the position of this region in Tabriz with regard to the proximity to Mehran River were the factors that led the mind toward the hypothesis of existence of civilizations before Iron Age in the site of Tabriz Iron Age. So, the purpose of this research is to answer the question that if there can be an antiquity more than 3500 years –before Iron Age- for Tabriz or not. In this research that has been done with interpretation-historical research method, it was found that the first reason in the probability of existence of more ancient civilizations is the discovery of artifacts from the Bronze Age that proposes an antiquity probability more that 3500 years for this region. The second reason that highlights this probability is the burial state in some tombs having bronze objects that indicates two different burial periods; and the third reason that strengthens the civilizations before the Iron Age is the similarity in burial method and the artifacts discovered in this area and the historical area of Yanig Tapa in a 31 km distance of South-west of Tabriz that has a civilization antiquity belonging to 6000 years B.C. So, considering these evidences, the existence of civilizations before Iron Age in this ancient site is not unexpected.

Keywords: Museum site, Iron Age, Ancient area, City antiquity.

تأملی بر قدمت حیات پیش از دوره آهن در «سایت موزه عصر آهن تبریز»*

مهناز پیروی^{*۱}

۱- کارشناسی ارشد معماری، مدرس دانشگاه، (mahnaz_peyrovi@yahoo.com)

چکیده

مساله قدمت تبریز همواره یکی از ابهامات تاریخ بوده است. تا همین اواخر کهن‌ترین سند موثقی که از قدمت حیات در این منطقه حکایت می‌کرد، کتیبه‌ای از سارگن دوم، پادشاه آشور، متعلق به ۷۱۴ ق.م بود. تا اینکه کشف تصادفی محوطه عصر آهن تبریز در سال ۱۳۷۶ هـ ش قدمت بسیار دیرینه‌تر این شهر را آشکار نمود؛ زیرا آثار مکشوفه این محوطه، از تمدنی پیشرفته در ۱۵۰۰ سال قبل از میلاد، یعنی حدود ۳۵۰۰ سال پیش خبر می‌داد. اما واقع بودن شهر تبریز در منطقه آذربایجان با چندین محوطه باستانی در جای‌جای آن که قدمت برخی از آن‌ها به پیش از دوره آهن می‌رسد، همچنین موقعیت خود این منطقه در شهر تبریز از نظر نزدیکی به مهران‌رود، از عواملی هستند که ذهن را به فرضیه وجود تمدن‌های ماقبل آهن در محوطه عصر آهن تبریز سوق می‌دهند. لذا هدف از این پژوهش، پاسخ به این سؤال است که آیا قدمت بیش از ۳۵۰۰ سال - قبل از دوره آهن - برای شهر تبریز می‌تواند وجود داشته باشد؟ در این پژوهش که به روش تفسیری - تاریخی انجام گرفته است، دانسته شد که اولین دلیل در احتمال وجود تمدن‌های ماقبل آهن در این محوطه باستانی، پیدا شدن آثاری از دوره «برنز» است. دلیل دوم، وضعیت تدفین در برخی گورهای دارای اشیای برنزی است که به صورت لایه‌های تدفینی روی هم و متعلق به دوره‌های زمانی متفاوت کشف شده‌اند و دلیل سوم که احتمال وجود تمدن‌های ماقبل آهن را بیشتر تقویت می‌نماید، تشابه در شیوه تدفین و آثار مکشوفه این محوطه با محوطه تاریخی یانیق‌تپه در فاصله حدود ۳۱ کیلومتری جنوب غرب تبریز است که دارای دیرینگی تمدنی تا شش‌هزار سال قبل از میلاد است. لذا با توجه به این شواهد و قرائن، وجود تمدن‌های ماقبل دوره آهن در این محوطه باستانی دور از انتظار نیست.

واژه های کلیدی: سایت موزه^۱، عصر آهن، محوطه باستانی، قدمت شهر.

*این مقاله مستخرج از پایان‌نامه نویسنده، با عنوان «پنجره بی رو به عصر آهن تبریز؛ طرح ساماندهی سایت باستانی پیرامون مسجد کبود تبریز با رویکرد آفرینش موزه عصر آهن»، در مقطع کارشناسی ارشد رشته معماری در دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات آذربایجان شرقی، گروه معماری، تبریز، ایران. به راهنمایی دکتر محمدباقر کبیرصابر در سال ۱۳۹۲ می‌باشد.